

Týždeň od 3. do 9. augusta

PRECHOD CEZ ČERVENÉ MORE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

2Moj 12,31–36; Jak 2,17–20; 2Moj 13,1–14,31; Heb 11,22; 2Moj 15,1–21; Zj 15,2–4

ÚVODNÝ TEXT

¹³Mojžiš povedal ľuďu: „Nebojte sa! Vydržte a uvidíte, že dnes vás Hospodin zachráni. Egypťanov, ktorých dnes vidíte, už nikdy neuvidíte. ¹⁴Hospodin bude bojovať za vás, vy sa len upokojte.“ (2Moj 14,13.14)

Vyjdenie z Egypta je najvýznamnejšou a najveľkolepejšou skúsenosťou Božieho ľudu v Starej zmluve. Táto udalosť je vzorovým príkladom toho, ako Boh porazil nepriateľov Hebrejov a priviedol Izraelitov víťazne do zaslúbenej zeme. Je to tiež symbol spasenia a vykúpenia v Kristovi.

Z ľudského hľadiska sa Izraeliti nachádzali v zúfalej, ba priam bezvýchodiskovej situácii, z ktorej si sami pomôcť nevedeli. Boží čin bol jedinou cestou vyslobodenia z daných okolností. Rovnako je to aj s nami a otroctvom hriechu, v ktorom sa nachádzame: Nachádzame sa v bezvýchodiskovej situácii, z ktorej si vlastnými silami nemáme ako pomôcť. Potrebujeme niečo ešte mocnejšie a veľkolepejšie, ako bolo vyjdenie z Egypta. A skutočne to máme: Kristov kríž a to, čo na ňom Kristus pre nás všetkých vykonal.

Udalosti odchodu Izraelitov z krajiny Gošen (2. Mojžišova 12) až po radostnú Mojžišovu pieseň (2. Mojžišova 15) sú úchvatné a ohromujúce. Naplno sa v nich prejavujú Božie znamenia, zázraky a mocné vykupiteľské skutky.

Ale ani tie najväčšie zázraky a najobdivuhodnejšie skutky spojené s vyjdením z Egypta sa nemôžu vyrovnáť tomu, čo pre nás urobil Kristus na kríži. Udalosti exodu sú toho všetkého len predobrazom.

OSNOVA LEKCIE

V tejto lekcii budeme sledovať bezprostredné udalosti po desiatej rane, keď faraón prepustí Izraelitov a oni pod Božím vedením opustia Egypt. Pozrieme sa tiež na ich cestu za slobodou, zázračný prechod cez Červené more a zničenie egyptskej armády. Práve tieto udalosti budú veľkým naplnením Božieho zaslúbenia a budú slúžiť na posilnenie dôvery Izraelitov v ich Boha.

- 2Moj 12,31–36: Vyjdenie z Egypta a faraónova prosba o požehnanie (nedeľa)
- 2Moj 13,1–16: Zasvätenie prvorodeného ako pamiatka na vyjdenie z Egypta (pondelok)
- 2Moj 13,17–22: Božie vedenie Izraelitov prostredníctvom oblakového a ohnivého stĺpa (utorok)
- 2Moj 14,13–31: Prechod cez Červené more a zničenie egyptskej armády (streda)
- 2Moj 15,1–21: Pieseň Mojžiša a Miriam na oslavu Božieho víťazstva (štvrtok)

CHOĎTE A UCTIEVAJTE HOSPODINA

³¹Faraón ešte v noci zavolať Mojžiša a Árona a povedal im: „Vstaňte! Odídte spomedzi môjho ľudu, vy aj Izraeliti! Chodte slúžiť Hospodinovi podľa svojej žiadosti! ³²Vezmite si svoje ovce a dobytok, ako ste žiadali, a chodte! Vyproste požehnanie aj pre mňa!“ ³³Aj Egypťania naliehali na ľud, aby čím skôr odišiel z krajiny, lebo hovorili: „Všetci pomrieme.“ ³⁴Ľud si vzal ešte nevykvasené cesto, korytá zabalil do plášťov a niesol ich na pleciach. ³⁵Na Mojžišov pokyn si Izraeliti vyžiadali od Egypťanov strieborné i zlaté predmety a plášte. ³⁶Hospodin vzbudil v Egypťanoch priazeň voči ľudu, takže mu splnili žiadosť. Tak olúpili Egypťanov. (2Moj 12,31–36)

V predvečer Paschy dopadol Boží súd na tých, ktorí neboli chránení krvou (2Moj 12,1–12). Uniknúť nemohol nikto, bez ohľadu na svoje postavenie, vzdelanie či bohatstvo. Trest postihol všetky rodiny – od faraóna po otrokov a dokonca aj prvorodených zvierat. Pýcha Egypta sa ocitla v prachu.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Akú zvláštnu žiadosť faraón predkladá v úvodnom texte (2Moj 12,31–36)? Aký zmysel má?

Je zaujímavé, že faraón, keď povedal Hebrejom, aby sa išli pokloniť, pridal túto prosbu: „Vyproste požehnanie aj pre mňa!“ (2Moj 12,32)

Vyproste požehnanie aj pre mňa?

Prečo by mal egypťský kráľ, „boh“ na zemi uprostred svojho ľudu, predložiť Mojžišovi takú podivuhodnú žiadosť? Znie to, akoby si konečne uvedomil, akú veľkú moc má hebrejský Boh, a chcel z nej mať úžitok. Ako by ho však mohol Boh požehnať, keď je faraón ovládaný vzburou, tvrdohlavosťou, hriechom a pýchou? Iste, faraón napokon privolil, aby Hebreji odišli, ale z jeho strany nešlo o podriadenie sa Hospodinovej vôli. Faraónov súhlas bol znakom porážky. Nečinil pokánie – ako ukážu jeho neskoršie činy. Išlo mu len o zastavenie skazy, ktorá ničila jeho kráľovstvo.

Faraón bol ponížený. V súvislosti s najhoršou ranou zo všetkých dáva Izraelu povolenie opustiť Egypt. To, čo tak dlho odmietal aj napriek predchádzajúcemu utrpeniu, teraz povoľuje.

Pochopiteľne, aj Egypťania túžia, aby Hebreji už konečne odišli – a to čo najskôr. Báli sa totiž a hovorili: „Všetci pomrieme.“ (2Moj 12,33)

Boh medzitým urobil opatrenie, aby Izraeliti neodišli z Egypta naprázdno. Odišli s tým, čo potrebovali na svoje putovanie, ktoré sa napokon ukázalo byť oveľa dlhšie, než ktokoľvek predpokladal. Egypťania dali Židom svoje vzácnosti len preto, aby sa ich čo najrýchlejšie zbavili. Túto „priazeň“ či toto „olúpenie“ (2Moj 12,36) môžeme vnímať ako aspoň čiastočnú mzdu, ktorú Hebrejom za stáročia otrockej práce odopierali. Egypťania zrejme nepovažovali tento výdavok za zbavenie sa Hebrejov za vysokú cenu.

■ **Stalo sa ti, že si „lutoval“ svoje činy len pre ich následky, nie preto, že tieto skutky boli samy osebe nesprávne? Prečo v takomto prípade nejde o pravé pokánie? Ako sa môžeme naučiť ľutovať aj hriechy, ktoré – aspoň nateraz a zdanlivo – zostávajú bez následkov?**

APLIKÁCIA

ZASVÄTENIE PRVORODENÝCH

¹Hospodin povedal Mojžišovi: ²„Zasväť mi všetko prvorodené, čo u Izraelitov otvára materské lono, či z ľudí, alebo z dobytká. Je to moje!“ ... ¹⁴Keď sa tá v budúcnosti tvoj syn spýta, čo to znamená, odpovieš mu: „Hospodin nás vyviedol mocnou rukou z Egypta, z domu otroctva.“ ¹⁵Keď nás faraón tvrdohlavo odmietal prepustiť, Hospodin usmrtil všetko prvorodené v Egypte: od prvorodeného z ľudí až po prvorodené z dobytká. Preto teraz obetujem Hospodinovi všetko mužského rodu, čo otvára materské lono, všetkých prvorodených synov vykupujem.“ ¹⁶To bude ako znamenie na tvojej ruke a ako pamätný znak medzi očami, lebo Hospodin nás mocnou rukou vyviedol z Egypta.“ (2Moj 13,1.2.14–16)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Blížil sa príchod zaslúbeného času vykúpenia, vyslobodenia. Ľudia sa museli pripraviť. Potrebovali nielen veriť, ale podľa svojej viery aj konať. Boh im povedal, čo majú spraviť. Teraz to potrebovali vierou urobiť. Hoci v úplne inom kontexte, apoštol Jakub opísal túto zásadu aj o mnoho storočí neskôr: „Ale či chceš zvedieť, ó, prázdny človeče, že viera bez skutkov je mŕtva?“ (Jak 2,17–20; Roh.)

Prečítaj si text 2Moj 13,1–16. Počas poslednej rany Hospodin ušetril prvorodených Izraelitov. V čom spočíva význam príkazu o zasvätení prvorodených?

Boh milosrdne ochránil izraelské rodiny, pretože vierou označili veraje svojich dvier. Od Hospodina prišiel prostredníctvom Mojžiša aj ďalší príkaz: „Zasväť mi všetko prvorodené.“ (2Moj 13,2) Táto legislatíva platila pre ľudí aj pre zvieratá. Tento príkaz je vyjadrením princípu, že všetko patrí Hospodinovi. On je totiž Stvoriteľom a Vlastníkom všetkého: „Hospodinovi patrí zem i to, čo ju naplňa, svet i tí, čo ho obývajú.“ (Ž 24,1) „„Moje je striebro, moje je zlato;“ znie výrok Hospodina zástupov.“ (Ag 2,8) Prvorodení synovia Izraelitov boli prvým ovocím Božích požehnaní, ktoré im udelil. Boli tiež znamením ich úplného zasvätenia sa Hospodinovi. Išlo o vyjadrenie viery, že všetko, čo vlastní, pochádza len od Boha.

V tomto obraze vidíme aj myšlienku vykúpenia, spasenia. Prvorodení synovia boli ušetrení od smrti, pretože ich chránila krv na vstupe do príbytkov. Boli vykúpení zo smrti, podobne ako všetci, ktorých chráni Kristova krv. Tak to píše apoštol Pavol o Ježišovi, „v ktorom máme vykúpenie a odpustenie hriechov“ (Kol 1,14).

Hospodin prostredníctvom Mojžiša nariadil, ako sa má takéto zasvätenie uskutočniť. Malo ísť o oslavu vyslobodenia z egyptského otroctva. Izraeliti mali obetovať zvieratá, ale ich synovia mali byť vykúpení (2Moj 13,12.13.15).

APLIKÁCIA

- Text 2Moj 13,16 hovorí o tom, že udalosti spojené so zasvätením prvorodených majú byť pre ľud znamením na ruke a pamätným znakom medzi očami. V čom je tento symbol vyjadrením duchovnej pravdy, že podľa svojej viery máme aj konať?

PRECHOD CEZ ČERVENÉ MORE

¹⁷Keď faraón prepustil ľud, Boh ho nevedol cestou, ktorá vedie územím Filištíncov, hoci bola kratšia. Boh totiž povedal: „Keby ľud videl vojnu, mohol by svoj odchod olútovať a vrátiť sa do Egypta.“ ¹⁸Preto ho Boh viedol okľukou cez púšť popri Trstinovom mori. Izraeliti odišli z Egypta v usporiadaných zástupoch. ... ²⁰Keď odišli zo Sukkótu, utáborili sa v Etáme, na okraji púšte. ²¹Hospodin ich však predchádzal a ukazoval im cestu vo dne oblačným stĺpom a v noci stĺpom ohnivým, aby im svietil, takže mohli putovať dňom i nocou. ²²Oblačný stĺp sa nevzdialil od ľudu vo dne ani ohnivý stĺp v noci. (2Moj 13,17.18.20–22)

Prečítaj si text 2Moj 13,17–14,12. Ako Boh viedol Izraelitov, keď opustili Egypt? Aké udalosti nasledovali?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Podľa Božích pokynov Mojžišovi Izraeliti opustili Egypt ako dobre organizovaná armáda. V hebrejčine sú v tomto kontexte použité slová *caba* – „zástupy“ („vojská“ Roh.; 2Moj 6,26; 2Moj 12,17.41), „oddieľ“ (2Moj 7,4) a *machaneh* – „tábor“ (2Moj 14,19.20). Izraeliti boli rozdelení do oddielov a pochodovali ako armáda. Neskôr Bileám videl z moábskych vrchov, že „Izrael táborí podľa svojich kmeňov“ (4Moj 24,2).

Medzitým „Mojžiš vzal so sebou Jozefove kosti“ (2Moj 13,19). V celom príbehu ide o veľmi dôležitý detail, pretože odhaľuje naplnenie Jozefovej viery v Božie zaslúbenia. Jozef nikdy nestratil zo zreteľa *zasľúbenú zem*, aj keď žil v nádhere a výsadách Egypta. Žiadal, aby jeho kosti odviezli do krajiny Kanaán (1Moj 50,24.25). Veril, že Hospodin určite navštívi Izrael v Egypte a privedie ich do zeme, ako prisahal (Heb 11,22). Po príchode Izraela do Kanaánu Jozefove kosti „pochovali v Sícheme“ (Joz 24,32).

Oblačný stĺp a ohnivý stĺp boli viditeľnými znakmi Božej prítomnosti uprostred Jeho ľudu. Hospodin v tomto oblaku prebýval a hovoril z neho (2Moj 14,24; 4Moj 12,5.6).

Medzitým faraón odhalil skutočné motívy svojho srdca. Neobrátil sa a nikdy nerobil skutočné pokánie. Jeho prosba o požehnanie bola len divadielkom, podvodom, ktorému možno na chvíľu aj sám uveril. Teraz však zhromaždil svoju armádu, ktorá sa vydala prenasledovať unikajúcich otrokov. Tento vládca bol úplne zaslepený hriechom.

Keď ľudia videli prichádzať faraónovu armádu, zmocnila sa ich beznádej: „Nebolo v Egypte dosť hrobov? Doviedol si nás sem, aby sme pomreli na púšti! Čo si nám to urobil? Prečo si nás vyviedol z Egypta?“ (2Moj 14,11)

Napriek tomu, že boli v Egypte svedkami Hospodinovej moci a Jeho zázrakov, medzi ktoré patrilo aj uchránenie ich prvorodených, neustále prejavovali ohromujúci nedostatok viery.

- **Kedy si bol naposledy vystavený ťažkej situácii? Aká bola tvoja prvá reakcia: viera v Boha alebo nedostatok viery? Čo sa môžeš naučiť zo skúsenosti Izraelitov? Ako by ti to mohlo pomôcť pri nasledujúcej skúške?**

APLIKÁCIA

VIEROU VPRED

²⁶Hospodin povedal Mojžišovi: „Vystri ruku nad more, aby sa vody vrátili na Egyptanov, na ich bojové vozy a jazdcov!“ ... ²⁹Izraeliti však prešli stredom mora po suchu; vody boli ako múr po ich pravej a ľavej strane. ³⁰V ten deň Hospodin vyslobodil Izraelitov z rúk Egyptanov. Izraeliti videli mŕtvych Egyptanov na morskom brehu. ³¹Keď Izraeliti videli mocnú ruku, ktorú Hospodin vystrel proti Egyptanom, ľud sa bál Hospodina, uverili Hospodinovi a jeho služobníkovi Mojžišovi. (2Moj 14,26.29–31)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si 2Moj 14,13–31. Čo urobil Boh pre deti Izraela napriek nedostatku ich viery?

Mojžiš z celého srdca dôveroval Bohu a Jeho slovu, preto neochvejne povzbudzoval celý ľud. Predstavil štyri kľúčové body o tom, ako konať v zložitých situáciách:

(1) „Nebojte sa!“ (2Moj 14,13) Prvou výzvou je dôverovať Hospodinovi, pretože len tak sa dá prekonať strach. Izaiáš nám túto pravdu pripomína, keď hovorí, že veriaci sú v Božích rukách a On bude konať za nich, keď Ho prijímú ako svojho Boha a Pána: „Neboj sa, veď som s tebou, neobzeraj sa, veď ja som tvoj Boh. ... Ja som Hospodin, tvoj Boh, ktorý ťa drží za pravicu a hovorí ti: *Neboj sa, ja ti pomáham.*“ (Iz 41,10.13)

(2) „Vydržte.“ (2Moj 14,13; „Stojte pevne.“ /SEvP/). „Stáť pevne“ neznamená len prestať reptáť a očakávať veľké veci, ale dôverovať Bohu a trpezlivo čakať na Jeho mocný zásah, pretože On bude konať.

(3) „Uvidíte záchranu Hospodinovu.“ (2Moj 14,13; SEvP) Aby naša viera rástla, je dôležité uznať Božie vedenie a pomoc a s vďačnosťou prijať zaslúbenú pomoc. „Uvidieť“ znamená otvoriť oči (pretože nevieraj je slepá). Len Boh môže poskytnúť víťazstvo, bezpečnosť a spásu. Boh vždy koná v náš prospech, stará sa a poskytuje to, čo potrebujeme v pravý čas.

(4) „Hospodin bude bojovať za vás.“ (2Moj 14,14) Tieto slová ukazujú, že Boh bude osobne bojovať za svoj ľud. Golgota je konečným dôkazom tejto reality, pretože na kríži Kristus porazil satana, aby nám dal večný život (Ján 5,24; Heb 2,14; Zj 12,10.11). Neskôr dokonca aj Egyptania spoznali, že Hospodin bojuje za Izraelitov (2Moj 14,25).

Boží príkaz Mojžišovi bol jasný: „Rozkáž Izraelitom, aby sa pohli!“ (2Moj 14,25) Pokračujte. Boh rozvinul svoj akčný plán postupne: (1) Boží anjel a oblačný stĺp sa presunuli z prednej časti izraelského tábora a postavili sa za nich, chránili ich pred egyptskou armádou; (2) vierou musel Mojžiš vystrieť ruku nad more; (3) Hospodin rozdelil vodu a vysušil ju silným vetrom a (4) výsledkom bolo, že Izraeliti bezpečne prešli cez more po suchej zemi na druhý breh. Egyptania ich slepo prenasledovali, pretože nevideli, že Boh robí pre svoj ľud mimoriadny zázrak. Uvedomili si to, až keď bolo neskoro, ako odhalilo ich vyznanie v 2Moj 14,25.

APLIKÁCIA

■ Zamysli sa nad časom, keď si čelil ťažkej situácii, ktorú sa zdalo nemožné prekonať. Čo viedlo tvoje činy: strach alebo viera? Ako by dnes vyzeralo, keby si „stál pevne“ a dôveroval Bohu? Ako sa môžeš „pohnúť“ vpred vo viere, keď vieš, že za teba bojuje Boh?

PIESEŇ MOJŽIŠA A MIRJAM

¹Vtedy zaspieval Mojžiš a Izraeliti Hospodinovi túto pieseň: „Hospodinovi chcem spievať, lebo sa veľmi preslávil; koňa i jeho jazdca zmielol do mora. ²Moja sila a pieseň je Hospodin, on sa mi stal spásou. On je môj Boh, velebím ho; Boh môjho otca, chcem ho vyvyšovať. ... ¹⁸Hospodin kraluje naveky a navždy.“ ... ²⁰Prorokynia Mirjam, Áronova sestra, vzala do ruky bubienok a za ňou šli všetky ženy, tancovali a bubnovali. ²¹Mirjam im pedspevovala: „Spievajte Hospodinovi, lebo sa veľmi preslávil! Koňa i jeho jazdca zmielol do mora.“ (2Moj 1.2.18,20.21)

Celá egyptská armáda bola porazená. Neprežil nikto, vrátane faraóna (pozri Ž 136,15). Bola to ohromujúca porážka Egyptanov a úplné víťazstvo pre Boží ľud. Niet divu, že počas celej svojej histórie si Židia až dodnes rozprávajú tento príbeh.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text 2Moj 15,1–21. Čo je obsahom Mojžišovej piesne?

Táto pieseň chváli Hospodina, pretože je mocný Bojovník (2Moj 15,3), ktorý porazil tých, čo sa postavili proti Jeho ľudu. Mojžiš osobne rozvádza túto tému zdôraznením, že Hospodin, jeho Boh, je aj jeho silou, piesňou a spásou. Nikto nie je ako On: „Kto spomedzi bohov je taký ako ty, Hospodin? Kto sa ti vyrovná velebou svätosti? Divotvorca hrozný, hoden všetkej chvály?“ (2Moj 15,11)

Celá Mojžišova pieseň vypovedá o Bohu – o tom, kto je a čo robí. Hospodin je vyvýšený, chválený a obdivovaný za svoje obdivuhodné dielo pre svoj ľud. Vďačnosť a uctievanie sú prirodzeným výsledkom Božej dobroty voči nám. Ocenenie Jeho lásky je predpokladom aktívneho duchovného života. Mimo-riadny dôraz sa kladie na neochvejnú Božiu lásku, ktorá bude viesť vykúpených až do ich svätého príbytku. Mojžiš predpovedá, že Boh zriadi svätyňu na vrchu svojho dedičstva (2Moj 15,17). To všetko poukazuje na Sion a na chrám v Jeruzaleme.

V knihe Zjavenie (15,2–4) vykúpení spievajú pieseň Mojžiša a pieseň Baránka. Teraz si vôbec nedokážeme predstaviť, ako bude znieť v nebi táto chvála Bohu za Jeho veľké a úžasné činy, chvála Bohu za Jeho spravodlivé a pravdivé súdy a chvála Bohu za Jeho spravodlivé skutky a Jeho svätosť.

Všimnime si záver tejto piesne: „Všetky národy prídu a budú sa pred tebou klaňať, lebo sa zjavili tvoje spravodlivé súdy.“ (Zj 15,4) To znamená, že keď sa prejavia všetky Božie súdy – najmä Jeho súdy nad zlom a útlakom, ktoré boli po tisícročia nepotrebané –, vykúpení z národov Ho budú chváliť za Jeho súdy.

- Immanuel Kant povedal, že ak je Boh spravodlivý, potom musí existovať nejaký druh posmrtného života. Čo je podstatou tohto tvrdenia? Ako sa môžeme naučiť dôverovať, že jedného dňa príde spravodlivosť, ktorá tu tak dlho chýba? Ako môžeš čerpať útechu z tejto nádeje?

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Na úsvite dejín* si prečítajte kapitolu „Odchod z Egypta“ (PP 281–290; NÚD 134–137).

Boh konal pre Izraelitov veľké skutky napriek ich malej viere. Chcel ich naučiť, ako majú uvažovať a konať ako Jeho vyvolený ľud. Boh ich trpezlivo viedol a smeroval na miesto, kde budú čeliť menším problémom. „Izraelci nevedeli o Bohu mnoho a ich viera bola ešte slabá. Preto by sa vyľakali a zmalomyselneli by. Nemali zbrane a nevedeli bojovať. Dlhodobé otroctvo zlomilo ich odvahu. Okrem toho sa museli starať o ženy, deti a stáda. Tým, že ich Hospodin viedol k Červenému moru, prejavil sa ako milosrdný a prozreteľný Boh.“ (PP 282; NÚD 134)

„Istota tohto Božieho vykupiteľského činu v dejinách nás uisťuje, že sa v budúcnosti nemáme čoho báť. Posledná sloha sa zameriava na budúcich nepriateľov, ktorým budú čeliť pri dobytí Kanaánu. Pre moc Božieho „ramena stuhnú na kameň“ (2Moj 15,16). Keď čelíme beznádeji, keď sa cítime zahnaní do kúta a nevieme, ktorým smerom sa vydať, istotu môžeme nájsť v „Piesni Mojžišovej“, pretože pripomína veľkú udalosť v dejinách Božieho ľudu.“ (Andrews Bible Commentary, *Exodus*. Berrien Springs, MI, Andrews University Press, 2020, s. 214)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Prečo sa tak často ocitáme v pozícii Hebrejov po ich neuveriteľnom vyslobodení z Egypta, ale pred výzvou Červeného mora? Prečo aj napriek tolkým dôkazom o Božej добрote voči nám a o Jeho moci je pre nás stále také ľahké prejať nedostatok viery?
2. Prečo faraón prenasledoval Izrael aj po tom všetkom, čo sa stalo, vrátane straty prvorođených synov? Čo sa z toho môžeme naučiť o nebezpečenstve, ktoré spočíva v zatvrdení vlastného srdca?
3. Hoci všetci občas čelíme ťažkým skúškam, mnohí z nás mali (a stále majú) aj dobré obdobia, keď sa nám ani našim blízkym nič zlé nestalo. Prečo by sme mali tieto časy vnímať ako dôkaz Božej milosti a ochrany? Treba si uvedomiť, že sa nachádzame na území „nepriateľa“. Mali by sme vždy pamätať na to, aby sme chválili Boha aj v dobrých časoch, pretože nikdy nevieme, pred akými pohromami nás Boh ušetril.